

Sunumun Amacı

- Çevre ve çevre sorunlarıyla ilgili süreç, sorun ve sonuçların, anlaşılabilir, çözümlenebilir ve dolayısıyla yönetilebilir olduğu ortaya koymak; politikalara değinmek.
- Çevrenin ve çevre sorunlarının ,uygarlığın gelişimiyle ilgili olduğunu kavramalarını,
- Tarihin farklı dönemlerinde çevre sorunlarının niteliğini belirleyen ekonomik ve sosyo-kültürel gelişmeleri anlamalarını
- Mevcut sorunları ve çözüme yönelik politikaları, dünya ve Türkiye ölçeğinde düşünmelerini sağlamak.

Sunumun Kapsamı

- Çevre sorunlarının kavramsal ve tarihsel boyutuyla ortaya konulması,
- Çevre sorunlarının özellikleri, sebepleri ve gelişmişlikle ilişkisi ile sorunlara yönelik politikaların irdelenmesi.

ÇEVRE SORUNLARI VE YÖNETİM İLİŞKİSİ

- Çevre sorunları ile yönetim arasında nasıl bir ilişki olduğunu göstermek hedeflenmektedir.
- Konular:
 - *Çevre Sorunların Sosyo-Kültürel Temelleri*
 - *Kentleşme-Çevre Sorunları İlişkisi*
 - *Kentleşme, Çevre Sorunları ve Yönetim İlişkisi*

Çevre Sorunlarının Sosyo-Kültürel Temelleri

- **Çevre sorunları**, insanın doğaya müdahalesinin yarattığı olumsuz etkiler.
- «İnsan etkisi» nedeniyle oluşan ÇS'nin tarihsel nitelikli sosyo-kültürel nedenleri vardır:
 - *Doğa karşısında edilgen dönemler*
 - *Doğanın bilgisini edinme ve ona hakim olmaya çalışma dönemi*

Çevre sorunlarının tarihi ne kadar eskidir?

- ÇS'nin ilk örnekleri uygarlıkla birlikte ortaya çıkmıştır.
- Bugünküne benzeyen klasik kirliliklerin ilk örnekleri Ortaçağ'da görülmeye başlanmıştır (*1285 ve 1288 Londra'da kireç ocağı kaynaklı hava kirliliği gibi*).
- Endüstri uygarlığına kadar ÇS, “**sınırlı**” ve “**yerel/bölgesel**”dir; gezegen riski ortaya çıkaracak nitelikte değildir.

Çevre sorunlarının tarihi ne kadar eskidir?

- Çevre sorunları, ulusal ve küresel ölçekte hissedilmeye başlandığında önem kazanmıştır.
- İnsan faaliyetleri ile çevreye verilen zararların doğanın taşıma kapasitesini aştığı yıllar, 1950'lerden itibaren başlar

(1952, Londra'da hava kirliliği, 4000 kişinin ölümü).

Çevre sorunlarının tarihi ne kadar eskidir?

- 20. yüzyılın ikinci yarısıyla birlikte dünya nüfusu hızla artmış, teknoloji gelişmiş ve refah düzeyi yükselmiştir.
- Böylece insan ihtiyaçları nitelik ve nicelik olarak artmış ve doğal kaynaklar üzerinde aşırı bir baskı oluşmuştur.
- Öte yandan, su, hava, toprak ve diğer yaşam destek sistemlerle ilgili olumsuz dışsallıklar da artmıştır.

Çevre sorunları farkındalığının başlaması

- Farkındalık, 1950 ve 1960'lı yıllarda başlamıştır.
- ÇS farkındalığı;
 - önce hava, su, toprak kirlenmesi; sonra canlı türlerinin yok olması ve bitki örtüsünün bozulması konusunda,
 - az gelişmiş ülkelerdeki kitlesel açlık ve çölleşme,
 - savaşlar ile gecekondulaşma gibi yeni olgular üzerinde yoğunlaşmıştır.

Çevre sorunları farkındalığının başlaması

- 1970'lerde ÇS farkındalığı önce bölgesel olarak, daha sonra da küresel nitelik kazandı.
 - *çöllerin yayılması, ormanların yok olması, toprak erozyonu, asit yağmuru ve hava kirliliği uluslararası gündeme girmiştir.*
- 1980'lerde insan faaliyetlerinin gezegen çapında bir bozulmaya yol açtığı görüldü.
 - *ozon deliği, küresel ısınma, biyoçeşitliliğin azalması, aşırı balıkçılık ve okyanus sorunları ile.*

3. Kentleşme-Çevre Sorunları İlişkisi

- **Kent**, "kent insanını" ve "kent çevresini" kapsayan bir ekosistemdir.
- Kent-çevre ilişkisi, bu ekosistemdeki “yaşam ve ihtiyaç”larla ortaya çıkar.
- Kentte yaşayanların temel ihtiyaç grupları:
 - **Biyolojik ihtiyaçlar:** Kentte yaşam için gerekli olan su, hava, yiyecek temini, çöplerin yok edilmesi ve konut gibi ihtiyaçlar.
 - **Kültürel ihtiyaçlar:** İnsanlığın yaşamı boyunca bulup ortaya koyduğu ve kuşaktan kuşağa geçen örgütlenme, ekonomik sistemler, teknoloji, ulaşım ve haberleşme, eğitim gibi kazanımlar.

Kentleşme-Çevre Sorunları İlişkisi

- Yoğun nüfus birikimli yerleşimler olan kentlerde bu ihtiyaçların karşılanması için kıt kaynakların kullanılması gerekmiştir.
- Bu kaynakların hem elde edilişi sırasında, hem de kullanımı sonrasında çeşitli çevre sorunları ortaya çıkar.

Kentleşme-Çevre Sorunları İlişkisi

- Kentleşmenin **doğal çevreyle** ilgili boyutu, Sanayi Devrimi'nden sonra bir sorunsala dönüşmeye başlamıştır.
- Çevresel kaynak kullanımının **mekânsal** boyutu, kentleşme-gelişme ilişkilerine bağlı olarak, 1950'li yıllardan sonra gündeme gelmiştir

4. Kentleşme ve Çevre Sorunları

- Sanayileşen Kentler yeni kalabalıklar biriktiriyor.
- Kentlilik bilinci ve Hemşehri bağları alt seviye de gelişiyor.
- İnsan, Bitki ve Hayvan ilişkileri de alt seviyede gelişiyor.

Kentlilerin Sürü Gelişimleri

- Kentliler doğal sosyal alanlarını park alanlarında geçirmek üzere koşullanmış görünmekte.(Alternatifsizlik sayılabilir)
- Bitki türleri park botanik bitki türlerini keşfetmeye yönelik veya sıfır ilgisizlik.
- Kalabalık park alanları ve dar arkadaşlıklar veya yalnızlıklar.

Kent Havası

- Yüksek Bina yapıları, Labirent sokaklar doğuruyor.
- Asfalt ısı birikimi, Baca gazları, Şehir ışıkları, Egzoz dumanları, sigara kullanımı
- Sıcaklığın artmasına, Kötü kokulara,
- Toplumsal söylem, Bu şehrin havası iğrenç,
- Sonuç: Kanıksama

Doğaya Kaçış Eğilimleri

- Kentliler araç bulamayanlar;otoban kenarlarında mangal ve piknik yapmaya,
- Araç bulabilenler parklara mangal ve piknik yapmaya,
- Araç ve yakıt bulabilenler ormanlara mangal ve piknik yapmaya,
- Yasaklı ormanlar,Dumanlı ormanlar,Kalabalık ormanlar,kavga,gürültü vs. vs.

Kentsel iř sektörleri

- Sanayi kentleri ile birlikte mahalle hurdacılığı ve geri dönüşüm bahçeciliği,
- Çok kültürlü ve yaşlı çöp toplayıcıları birliği,
- Sokaklarda tamirhane ve araç otopark çıkmazı,
- Oto yıkama,su sesi

Kentli Hayvanlar

- Obez Sokak hayvanları miskinlik içindeler,
- Martılar denizlerden ,Kent çöplüklerine,kent çöplüklerinden Kentlere uyum sürecindeler,
- Ormanlara terk edilmiş ev hayvanları ise tokluk arayışında

Kent-Tarımı

- Balkon ve Teras sebze yetiřtiriciliđi,
- Yeřil teras yaşam alanları,
- Stablize (mumyalanmıř) yosun bitki ofisleri,

Başlıca Kent Hastalıkları

- Nefes darlığı ve sonucunda oluşan hastalıklar,
- Panik atak
- Yalnızlık,
- Duyma yetersizliği,
- Sigara Bağımlılığı,
- Sosyal Medya Bağımlılığı,
- Kaos
- Vs. vs.

Teşekkürler

- Tuncay ÜSTÜNOL
- Çerkezköy Kent Konseyi Başkanı

